

Кодифікація норм нової редакції Українського правопису процесі реалізації дистанційної освіти

Леся Гапон, PhD

22.01.2021

ЧИННІ ДОКУМЕНТИ

- Наказ МОН України від 29.07.2019 року № 1033 «Про впровадження нової редакції Українського правопису»
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vprovadzhennya-novoyi-redaktsiyi-ukrayinskogo-pravopisu>
- Лист МОН України від 23.08.2019 №1/9-530 «Щодо впровадження норм нової редакції Українського правопису в освітньому процесі»
<https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-form-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

**Відповідно до
постанови Кабінету Міністрів України
від 22 травня 2019 року № 4373
в діловодстві, освітній діяльності необхідно
використовувати нову редакцію
Українського правопису.**

- З 1 вересня 2019 року в школах України учні мають навчатися згідно з новою редакцією правопису.
- **Протягом п'яти років учителі мусять виправляти написання за попередньою редакцією правопису, проте не вважати їх за помилку.**
- Упродовж п'яти років у завданнях ЗНО використовуватимуть лише ті норми правопису, які не зазнали змін.

ЄДИНЕ ПОВНЕ ДОСТОВІРНЕ ДЖЕРЕЛО

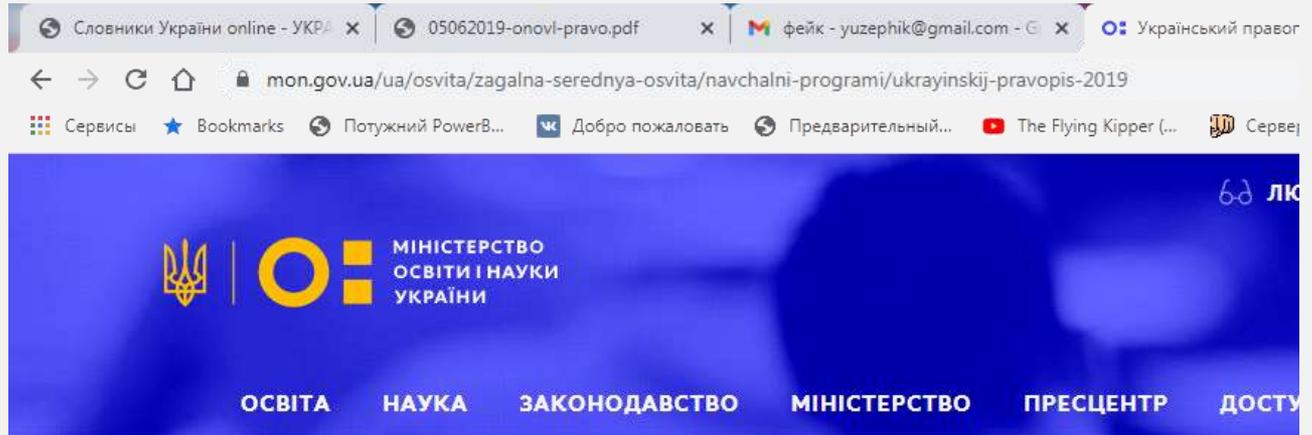

Авторизоване
офіційне
видання

Видавництво
«Наукова думка»

ІНМО

УВАГА : Є НЕТОЧНОСТІ!

[Головна](#) → [Освіта](#) → [Загальна середня освіта](#) → [Освітні програми](#) → [Український правопис \(2019\)](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС (2019)

Український правопис 2019

Facebook

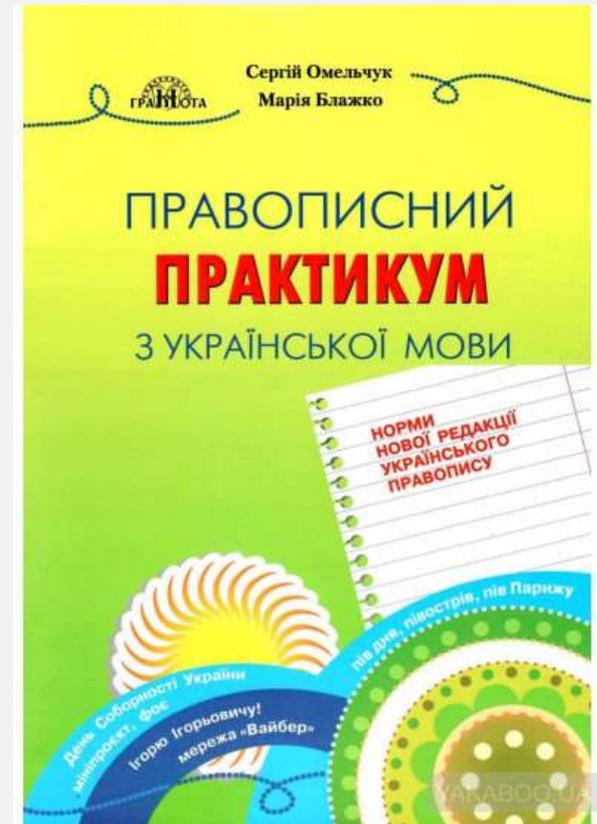
Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019)

УВАГА : Є НЕТОЧНОСТІ!

МОЖНА ВИКОРИСТОВУВАТИ

Мовна практика часто демонструє низьку культуру мови. Із 1600 слововживань, зафіксованих у найпопулярніших комп'ютерних програмах, 1265 не відповідають літературній нормі

Булаховський К. А. Українська мова в локалізації програмного забезпечення. К., 2014. С. 8.

НОРМИ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

норми вимови	<ul style="list-style-type: none">▪ акцентуаційні (визначають правильний словесний наголос)▪ орфоепічні норми (регулюють правильну вимову слів)
лексико-фразеологічні норми	розрізнення значень і семантичних відтінків слів, фразеологізмів, закономірності лексичної сполучуваності
граматичні норми	<ul style="list-style-type: none">▪ словотвірні (вибір морфем у слові)▪ морфологічні (форми слова)▪ синтаксичні норми (побудова словосполучень і речень)
правописні норми	<ul style="list-style-type: none">▪ орфографічні норми (правила передачі звукової мови на письмі)▪ пунктуаційні норми (регулюють уживання розділових знаків)
стилістичні норми	детермінують доцільність використання мовно-виражальних засобів відповідно до вимог певного функціонального стилю

АКЦЕНТУАЦІЙНІ НОРМИ

мерéжа
фéйсбúк
телегрáм
логiн

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 122, с. 156

1. Звук [g] та близькі до нього звуки, що позначаються на письмі **буквою g**, звичайно передаємо **буквою г** :

- ***блóгер, сёрфінг, лінгвістика.***

2. **Буквою ґ** передаємо звук [g] у давнозапозичених загальних назвах:

- ***ґáнок, ґатунок, ґвалт, ґрати, ґрунт***

3. У прізвищах та іменах людей допускається передавання звуку [g] двома способами:

- **буквою г** : ***Вергілій, Гарсія, Гегель, Геóрг, Гёте, Грегуáр, Гуллівёр***
- **буквою ґ** : ***Вергілій, Ґарсія, Ґегель, Ґеóрг, Ґёте, Ґрегуáр, Ґуллівёр .***

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

гаджет

гугл

блогер

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 54, с. 85

- Примітка 1. Назви іноземних компаній, фірм **ТОЦО** звичайно подаємо кирилицею: *концерн «Фольксваген», компанія «Данон»*.
- Проте на практиці використовують написання латиницею : *компанія «Microsoft», транснаціональна компанія «Jusk»*.

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 58, с. 88

- 1. Торгові назви товарів беремо в лапки і пишемо з великої букви: ***кросівки «Найк»,
взуття «Крокс».***
- 2. Назви виробничих марок технічних виробів (машин, приладів і т. ін.) беремо в лапки і пишемо з великої букви: ***автомобілі «Ніссán», «Вóльво»,
«Фольксвáген» .***

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 55, с. 85

- 3. Назви художніх, наукових праць, творів мистецтва, документів, газет, журналів тощо беремо в лапки, і в них перше (або єдине) слово пишемо з великої букви: **кінофільм «Бен Гур»**.
- Примітка 1. У подвійних складених назвах творів, газет тощо з великої букви пишемо також перше слово другої назви: **«Дейлі телеграф енд Морнінг пост»**.

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 54, с. 86

- 7. Назви сайтів, мереж, пошукових систем тощо без родового слова пишемо з малої букви (*твіттер, гугл*);
- назви з родовим словом пишемо з великої букви та в лапках (*пошукова система «Гугл», мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія»; системи обміну повідомленнями «Вайбер» «Телеграм»*)
- назви сайтів, ужиті як назви юридичних осіб, пишемо з великої букви та без лапок (*РНБО ввела санкції проти Яндекс*).

ПИСЕМО ПРАВИЛЬНО. 9 ВИПАДКІВ, КОЛИ ЛАПКИ СТАВИТИ НЕ ТРЕБА, ХОЧА ДУЖЕ ХОЧЕТЬСЯ

© 67603 23 грудня 2019 о 18:35

Часто слово або фразу хочеться взяти в лапки, аби відобразити переносне значення, розмовний відтінок або просто виділити слово в тексті. Але найчастіше цього робити не треба.

Всеосвіті 3 роки!
Святкуємо гучно та з подарунками!

SAMSUNG

- 3 ноутбуки Lenovo Yoga Slim
- 3 телевізори 43" Samsung
- 3 смартфони Samsung Galaxy A51
- + 10 фірмових боксів!

ПОВЕСТКА ДНЯ

Музыкалки, библиотеки, кружки открываются: какие ограничения сняли в Москве, а какие — нет

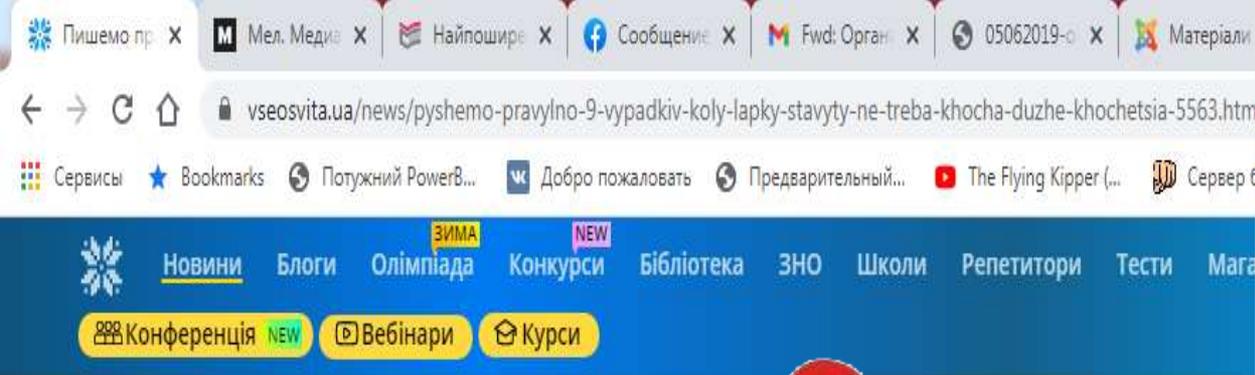

ВОПРОС - ОТВЕТ

Когда в Москве начнётся запись в первый класс — в феврале или в марте?

Мы используем файлы cookie, чтобы улучшить сайт. Продолжая пользование данным сайтом, вы соглашаетесь с условиями использования.

Портал mel.fm зібрав дев'ять випадків, коли лапки зайві.

2. Опублікувати фото в «Instagram»

Неправильно: Опублікувати фото в «інстаграмі» (в «Інстаграмі», в «Instagram»)

Правильно: Опублікувати фото в інстаграмі (в *instagram*, в *Instagram*)

~~Назви латиницею не лапкуються, якщо перед ними немає родового слова чи словосполучки (в нашому прикладі з лапками пишеться тільки *соцмережа «Instagram»* чи *візуальний мобільний додаток «Instagram»*, у решті випадків назви іншими абетками – без лапок).~~

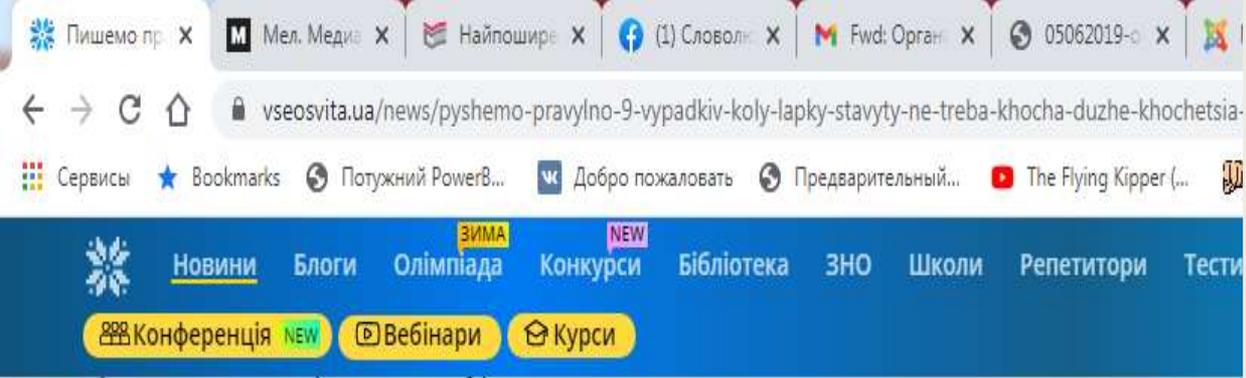
~~Назви сайтів згідно з новим українським правописом (§54, п.7) є простими українськими словами – які відмінюються й пишуться з маленької літери.~~

“ Назви сайтів без родового слова пишемо з малої букви (*твітер, гугл*);
назви сайтів з родовим словом пишемо з великої букви та в лапках
(мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія»); назви сайтів, ужиті як
назви юридичних осіб, пишемо з великої букви та без лапок (РНБО

Український правопис § 54, с. 85

- Примітка 1. Назви іноземних компаній, фірм **ТОЦО** звичайно подаємо кирилицею: **концерн «Фольксваген», компанія «Данон».**
- Проте на практиці використовують написання латиницею : **компанія «Microsoft», транснаціональна компанія «Jusk».**

Якщо у вас усе пройшло на ура - можна порадіти. А якщо ця звістка написана грамотно, радість стає подвійною!

7. Пісня Біллі Айліш «Bad Guy»

~~**Неправильно:** Пісня Біллі Айліш «Bad Guy»~~

~~**Правильно:** Пісня Біллі Айліш Bad Guy~~

~~Закріплюємо правило «назву латиницею пишемо без лапок».~~

~~Те саме стосується оригінальних назв фільмів, серіалів або ігор.~~

8. Одеський театр «Опери та балету»

~~**Неправильно:** Одеський театр «Опери та балету»~~

Український правопис

§ 55, с. 85

Назви документів, пам'яток історії та культури, творів літератури та мистецтва, друкованих органів тощо

3. Назви художніх, наукових праць, творів мистецтва, документів, газет, журналів тощо беремо в лапки, і в них перше (або єдине) слово пишемо з великої букви: поема «Енеїда», роман «Сто років самотності», опера «Травиата», балет «Лебедине озеро», пісня «Стоїть горá високая», підрўчник «Історія України», **кінофільм «Бен Гур»**, картина «Запорóжці пишуть листá турецькому султáнові», скульптура «Мислитель», газета «Літерату́рна Україна», журнал «Всесвіт», програ́ма «Партне́рство зара́ди міру».

Примітка 1. У подвійних складених назвах творів, газет тощо з великої букви пишемо також перше слово другої назви: «Андрі́й Солове́йко, або Вче́ніє сві́т, а невче́ніє — тьма», «Гли́тай, або ж Па́вук» **«Дейлі телеграф енд Мórнінг пост»**.

неправильно

- шукаю в Інтернеті
 - мережá Інтернет
 - Інтернет-зв'язок
-
- знайшов у Гуглі
 - знайшов у Гґґлі
 - знайшов у Google
 - пошукова система Гугл
 - пошукова система Гґґл
 - пошукова система Google

правильно

- шукаю в інтернеті
 - мерéжа «Інтернет»
 - інтернет-зв'язок
-
- знайшов у гуглі
 - пошукова система «Гугл»
 - пошукова система «Google»

неправильно

- шукаю у «Фейсбуці»
- шукаю у Фéйсбúці
- шукаю в мережі Facebook
- шукаю у «Facebook»

правильно

- шукаю у фéйсбúці
- шукаю в мерéжі «Фéйсбúк»
- шукаю в мерéжі «Facebook»

неправильно

- зворотній зв'язок у «Зумі»
- зворотній зв'язок у «Zoom»
- зворотній зв'язок на платформі Zoom
- зворотній зв'язок на платформі Зум
- зворотній зв'язок на платформі Zoom

правильно

- зворотний зв'язок у зумі
- зворотний зв'язок на платформі «Зум»
- зворотний зв'язок на платформі «Zoom»

ПРАВОПИСНІ НОРМИ

§ 35, с. 48 -49

Слова з такими частинами пишемо разом:

- **арт-**, боди-, боді- (перед голосним), **веб-**, **еко-**, **поп-**, **прес-**, **смайт-**, фолк- (фольк-), архі-, архи-, **бліц-**, гіпер-, екстра-, макро-, максі-, міді-, мікро-, міні-, мульти-, нано-, полі-, **преміум-**, супер-, **топ-**, **флеш-**, віце-, екс-, **контр-** ...

неправильно

- веб-сторінка
- web-ресурс
- WEB-сайт
- флеш-моб
- флеш-карта
- блиц-інтерв'ю

правильно

- вебсторінка
- вебресурс
- вебсайт
- флешмоб
- флешкарта
- блицінтерв'ю

неправильно

- штрих-код
- експрес-аналіз
- смарт-карта
- смарт-технології
- арт-проект
- арт-терапія
- арт-ринок
- медіа-освіта

правильно

- штрихкод
- експресаналіз
- смарткарта
- смарттехнології
- артпроєкт
- арттерапія
- артринок
- медіаосвіта

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

- **ВІЛ**-інфекція
- **ДНК**-аналіз
- **ДНК**-експертіза
- **ВІП**-зала
- **е**-декларування
- **е**-декларація
- **міні-ПК**
- **флеш-ВІОС**пін-код
- **PIN**-код
- **sms**-повідомлення
- **СМС**-повідомлення
- **КОМПАКТ**-ДИСК
- **піар**-акція
- **інтернет**-зв'язок

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

- проєкт, проєкція, фоє
- Гоя, Ісая, Соєр, Хаям, Феєрбах, Савоя
- Дікенс, Тєкерей, Бєкі, Дікісон, Букінгем
- Маккартні, Маккензі, Маккена
- госпіс, гінді, Гельсінкі
- Черчилль

ГРАМАТИЧНІ НОРМИ

§ 82, с. 115

- назви віртуальних (соціальних та ін.) мереж: *інстагра́му, телегра́му, фе́йсбу́ку, юту́бу* і под.

§ 82, с. 118

- *іме́йла* (система електронної пошти),
- *іме́йлу* (поштова скринька)

неправильно

- інстаграма
- фейсбука
- емейлу, емейла
- твітер
- твітера
- ютуба
- вайбера
- телеграма
- яндекса

правильно

- інстаграму
- фейсбуку
- імейлу, імейла
- твіттер
- твіттеру
- ютубу
- вайберу
- телеграму
- яндексу

.

неправильно

- інтернета
- принтеру
- шрифта
- диску
- екрану
- браузеру
- ноутбук

правильно

- інтернету
- принтера
- шрифту
- диска
- екрана
- браузер
- ноутбук

неправильно

- блокноту
- логіну
- паролю
- пікселю
- спама

правильно

- блокнота
- логіна
- пароля
- пікселя
- спаму
- шаблона, шаблону

неправильно

- дисплею
- телефона
- органайзеру
- смартфона
- планшету
- комп'ютеру

правильно

- дисплея
- телефону
- органайзера
- смартфону
- планшета
- комп'ютера

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

- Алжіра, Ріма, Туніса, Нью-Йорка (місто)
- Алжіру, Ріму, Тунісу (країна), Нью-Йорку (штат)
- Амстердаму, Ліверпулю, Лондону, Мадридү, Паріжу, Чорнобілю
- Амстердама, Ліверпуля, Лондона, Мадрида, Паріжа, Чорнобіля

Онлайн?

Он-лайн?

**Інший
варіант?**

**Далі
буде!**